

תלמוד ישראלי
הדף היומי לילדים

סדר נזיקין | מסכת סנהדרין צ"א- צ"ד
פרשת נח | כ"ה בתשרי- א' בחשוון (21-15 לאוקטובר)

דף צ"א: אַלפֿסנדר מוקדון וגביהא בן פסיסא

לפני יותר מ-2,300 שנים, בתחילת תקופת בית המקדש השני, קם במקדוניה מלך ומצביא אדיר בשם אלכסנדר שגודע בפינוי **"אלכסנדר מוקדון"** או **"אלכסנדר הגדול"**. אלכסנדר כבש במלחמותיו חלקים נרחבים מן העולם והקים אימפריה אדירה את התרבות היוונית בעולם.

התלמוד מספר כי באותם הימים היו עמים שתבעו בעלות על ארץ ישראל, וחקם בשם גביהא בן פסיסא הלך לעמוד איתם למשפט בפני המלך אלכסנדר. טענותיו והוכחותיו הביאו לזכות עם ישראל במשפט.

פַּעַם אַחֲרֵת טָעְנוּ הַמִּצְרִים בְּכַנִּי אֶלְכָּסְנֹדָר שְׁמִינִי לָהֶם מַעַם יִשְׂרָאֵל
סָכוּם עָצוּם, כִּי כָשְׁכְּנִי יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם הֵם שְׂאֵלוּ מִשְׁכַּנֵּיהֶם כָּלִי
כֶּסֶף וְכָלִי זָהָב, וְכִידֹעַ הֵם מַעוֹלָם לֹא הִחְזִירוּ אֶת הַכֵּלִים הַשְּׂאוֹלִים.
עַתָּה טָעְנוּ הַמִּצְרִים כִּי עַל הַיְּהוּדִים לְהַחְזִיר אֶת הַחוּב. **טַעַן גְּבִיָּהָ בֶן
פְּסִיסָא: שְׁלֹמוֹ תַּחֲלִילָה אֲתֵם אֶת שֹׁכֵר הָעֲבוֹדָה שֶׁל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּמִשְׁחָר כָּל שָׁנָה שֶׁעֲבוֹד מִצְרַיִם... הַמִּצְרִים לֹא מֵצְאוּ מֶה לַעֲנוֹת וּבְרַחוּ.**

דף צ"ב: חזון העצמות היבשות

בְּדֶרֶךְ זֶה מְרַבֵּה הַתְּלֻמֹּד לַעֲסֹק בְּתַחֲתֵי הַמַּתִּים וּמַבְיֵא מְקַרְאוֹת אֲחָדוֹת מִן הַתַּנ"ךְ בְּהֵן נִרְמֶזֶת תַּחֲתֵי הַמַּתִּים.

בִּין הַיָּתֵר עוֹסֵק הַתְּלִמּוּד בְּנִבְיָאָה מְסַפֵּר יִחְזָקָאל הַמְּכֻנָּה **”חֲזוֹן הַעֲצֻמוֹת הַיְּבִשּׁוֹת”**, ה' צִיָּה אֶת יִחְזָקָאֵל הַנִּבְיָא לִלְכֵּת לְבַקֵּעָה שְׁהִיְתָה מְלָאָה עֲצֻמוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים הָרֹגִים וְהוּא הֵחִיָּה אוֹתָם עַל פִּי ה'.

מי היו אותם מתים?

לְפִי דַעַת רַב - אֱלֹהֵי בְנֵי אֲפָרַיִם שִׁבְעַת שְׁעָבוֹד מִצְרַיִם טַעוּ
בְּחִשְׁבוֹן גְּלוּת מִצְרַיִם, חֲשָׁבוּ שֶׁהִגִּיעָה עַת הַגְּאוּלָּה, מְרֹדוֹ בַּמִּצְרַיִם
וּבְרָחוֹ מִמִּצְרַיִם, וְכוּלָם נִהְרָגוּ בַּמִּדְבָּר.

יֵשׁ אוֹמְרִים כִּי אַחֵר כָּךְ הַמִּתִּים הִלְלוּ נוֹתְרוֹ בְּחַיִּים וְעָלוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בִּתְרִיא הָעִיד בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ שֶׁהוּא מִבְּנֵי בְּנֵיהֶם.

נְבוּאָה ז' נוֹהֲגִים לְקְרֹא בַשָּׁבַת שְׁחֵלָה בְּפֶסַח. בְּטַעַם הַדִּבָּר מוֹצֵא בָשֶׁם רַב הָאֵי גֵאוֹן, שֶׁכֵּן נוֹהֲגִים זָכַר לַתְּחִיתָה הַמְּתִים שֶׁתִּהְיֶה בַּחֲדוּשׁ נִיסָן.

מִן הַתְּלִמּוּד

סדר נזיקין,
מסכת סנהדרין, דף צ"ג

”כיון שנסתכל בחנניה מישאל ועזריה נתקדשה דעתו, שנאמר: והוא עומד בין החדשים אשר במצולה, ואין החדשים אלא צדיקים, שנאמר: ויהי אומנו את הדסה”.

אזלו – הלכו
אסא – הדס

הסבר: בזמן החורבן רצה הקב"ה להחריב את העולם בשל חטאיהם של ישראל, אך בשל מעשיהם של צדיקים כמו חנניה, מישאל ועזריה לא עשה זאת.

☆ | מן ההיסטוריה

ההסתדרות הציונית "הדסה"

ההסתדרות "הדסה" היא ארגון נשים ציוני בארצות הברית, שנוסדה בתרע"ב (1912) בניו יורק על ידי קבוצת נשים בראשות הנרייטה סאלד. ההסתדרות נקראה "הדסה" על שם אסתר המלכה, משום שפגישת הייסוד התקיימה בתקופת פורים. מטרת הארגון היתה לעודד מוסדות ומפעלים יהודיים בארץ ישראל וחזוקה האידיאליים היהודיים. הארגון פעל להקמת רשת מוסדות רפואיים, בתי חולים והכשרת אחיות בארץ ישראל, ושלה לארץ מתנדבות ואספקת מוצרים. כמו כן, פעל לחינוך ציוני בארה"ב. ארגון "הדסה" פעיל גם כיום, ומקיים בארץ בתי חולים וכפרי נוער, פרויקטים לקידום עלייה וסיוע לנוער בסיכון. חברות בו כ-270,000 נשים ו-25,000 גברים.

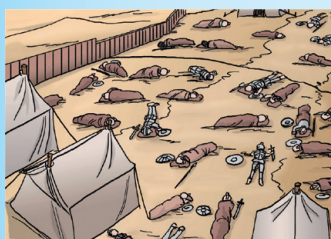

wikipedia.org.w.index.php.)
(curid.940171

דף צ"ג: בר כוכבא

כְּנִישִׁים וּשְׁתִּים שָׁנָה לְאַחַר חֻרְבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשֵּׁנִי מְרִדּוֹ הַיְּהוּדִים בְּרומאים. מְרִד זֶה מְכוֹנָה "מְרִד בַּר כּוֹכְבָא" עַל שֵׁם שְׂמֵעוֹן בַּר כּוֹכְבָא שֶׁהִנְהִיג אֶת הַמְּרִד. בְּהִתְחַלָּה הַצִּלִּיחַ הַמְּרִד וּבַעֲקֻבוֹתָיו מֶלֶךְ בַּר כּוֹכְבָא בִּמְשָׁךְ כְּשָׁנָתִים וַחֲצִי עַל חֲלָקִים נֶרְחָבִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. חָז"ל מְסַפְּרִים שֶׁשְׂמֵעוֹן בַּר כּוֹכְבָא הֵצִיג אֶת עַצְמוֹ כְּ"מִשִּׁיחַ", אוֹלָם לְאַחֵר שֶׁחָז"ל בְּדָקוֹ וּמָצְאוּ שֶׁאִינוֹ אֶלָּא מִשִּׁיחַ-שָׁקֶר - הַפְּסִיקוֹ לְתַמּוּךְ בּוֹ. בְּסוֹפוֹ נָשַׁל דָּבָר נָחַל הַמְּרִד כִּי שָׁלוֹן וּבְמַהֲלָךְ הַמִּלְחָמָה נִהְרְגוּ יְהוּדִים רַבִּים עַד שֶׁחֲלָקִים נֶרְחָבִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִוְתְּרוּ שׁוֹמְקִים מֵאִין יוֹשֵׁב. בְּעַקְבוֹת הַמְּרִד הוֹסִיפוּ הַרומאים לְגָזֹר גְּזָרוֹת אַכְזָרִיּוֹת, בְּיָתֵר שְׂאֵת, עַל יְהוּדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. יֵשׁ לִצִּין כִּי הַשֵּׁם "בַּר כּוֹכְבָא" אֵינוֹ נִזְכָּר בַּתְּלֻמוֹד אֲלָא הוּא מְכוֹנָה בּוֹ "בַּר כּוֹזִיבָא" אוֹ "בַּר כּוֹזְבָא". בְּיָמֵינוּ נִמְצְאוּ מִכְתָּבִים חֲתוּמִים בְּחֻתִּימַת בַּר כּוֹכְבָא וְהַשֵּׁם הַחֲתוּם בָּהֶם הוּא "בַּר כּוֹסְבָא". בְּסֶפֶר "מְאֹר עֵינַיִם" נֶאֱמָר שֶׁתְּחִילָה כִּינוּהוּ בַּר כּוֹכְבָא - כְּשֶׁחָשְׁבוּ שֶׁהוּא הַמִּשִּׁיחַ, אוֹלָם כְּשֶׁהִתְבָּרַר שֶׁהוּא מִשִּׁיחַ שָׁקֶר כִּינוּהוּ "בַּר כּוֹזִיבָא" מִלְּשׁוֹן אַכְזָרָה.

דף צ"ד: חזקיהו סנחריב ורבשקה

בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ חֲזַקְיָהוּ עָלָה סְנַחְרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר כְּחִיל כְּבֹד לְהִילָחֵם בִּירוּשָׁלַיִם. חֲזַקְיָהוּ נִסָּה לְפִיסוֹ בְּאִמְצָעוֹת מִתְּנוּת, וְעוֹד, אֲךָ מֵאוּמָה לֹא עָזַר. לְפָנָיו תְּחִילַת הַקֶּרֶב שָׁלַח סְנַחְרִיב אֶת אֶחָד מִמְּשָׁרְתָיו, רַב־שָׂקָה שְׁמוֹ, לְשֹׂאת דְּבָרִים בְּפָנָיו יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַיִם כְּדִי לְרַפּוֹת יְדֵיהֶם, וְכִין הֵיטֵר הוּא חָרַף וְגִידֵף אֶת שֵׁם ה' בְּלִילָה בֹא מִלֶּאֱךָ אֶל מַחֲנֶה אַשּׁוּר וְהִכָּה לְמוֹת אֶת כָּל הַחִילָיִם, יוֹתֵר מִמָּאָה שְׁמוֹנִים וַחֲמִישָׁה אֲלָף. בְּדָף זֶה בַּתְּלֻמוֹד נֶאֱמָר שֶׁהַקֶּב"ה שָׁלַח לְהַכּוֹתָם בְּאִמְצָעוֹת מִלֶּאֱךָ מִידָה כְּנֻגַּד מִידָה. סְנַחְרִיב חָרַף וְגִידֵף בְּאִמְצָעוֹת שְׁלִיחַ - הַקֶּב"ה גָּמַל לוֹ בְּאִמְצָעוֹת שְׁלִיחַ. לְעוֹמֶת זֹאת, פָּרְעָה שֶׁאֵמֶר בְּעַצְמוֹ: מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקוֹלוֹ - הַקֶּב"ה בְּעַצְמוֹ נִפְרַע מִמֶּנּוּ כִּיִּם סוּף, שֶׁכֵּן הַקֶּב"ה הוּא זֶה שֶׁהִטְבִּיעַ אֶת הַמִּצְרִים בַּיָּם וְלֹא מִלֶּאֱךָ.

דף צ"ה: קפיצת הדרך

הַתְּלֻמוֹד בְּדָף זֶה מְסַפֵּר עַל שְׁלוֹשָׁה אֲנָשִׁים שֶׁהִיטָה לָהֶם קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ: **כְּשֶׁאֲלִיעָזָר עֶבֶד אַבְרָהָם** הָלַךְ לְחָרֵן לְקַצֹּא אִישָׁה לְיִצְחָק, הִיטָה לוֹ קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ וְהוּא הִגִּיעַ לְחָרֵן בּוֹ בַּיּוֹם שֶׁיָּצָא לְדֶרֶךְ. גַּם לְעֵקֶב הִיטָה קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ כְּשֶׁהָלַךְ לְחָרֵן, בְּתַחֲלִילָה הוּא יָצָא מִבְּאֵר שָׁבַע וְהִגִּיעַ כְּמַעֲט עַד חָרֵן, לְפֶתַע הוּא נִזְכָּר שֶׁעֶבֶר בְּדֶרֶכּוֹ סְמוּךְ לָהֵר הַמּוֹרִיָּה וְהִצְטַעַר שֶׁהוּא לֹא הִתְפַּלֵּל שֵׁם, מִיָּד קָפְצָה לוֹ הַדֶּרֶךְ וְהוּא חָזַר לָהֵר הַמּוֹרִיָּה.

על המפה

בית החולים הדסה תל אביב

בית החולים הדסה תל אביב היה מוסד רפואי שפעל בתל אביב בין השנים תרע"ח-תשנ"ב (1918-1992). הוא הוקם בשלהי מלחמת העולם הראשונה על ידי ארגון הנשים "הדסה", כאשר ביוזמת הנרייטה סאלד הוקמו ארבעה בתי חולים בארץ, שהחשוב והגדול בהם היה בית החולים הדסה יפו. בית החולים הועבר מספר פעמים ממקום למקום, ובשנת תרפ"ט (1929) נחנך מושב הקבע שלו ברחוב בלפור 8. בית החולים הלך והתרחב לבניינים הסמוכים, ובסופו של דבר הועבר למרכז הרפואי החדש ברחוב ויצמן, הוא בית חולים איכילוב. הבניין הישן נהרס וכיום עומד במקומו מתחם רובע לב העיר. בין החולים המפורסמים שטופלו בבית החולים היו רחל המשוררת, חיים ארלוזורוב ועוד.

בית הבריאות ברחוב בלפור 14, סוף שנות ה-20 (Wikipedia)

תעודת זהות - תלמוד ישראלי

תלמוד ישראלי- הדף היומי לילדים, מחבר ומגיש את לימוד התלמוד, מגביר אהבת תורה ומעצים את התא המשפחתי והקהילתי.

הפרוייקט כולל- שבעה כרכים המקיפים את כל דפי התלמוד עפ"י סדר הדף היומי, עלונים שבועיים המופצים בעשרות אלפי עותקים, דף פייסבוק [f](#), 60 סרטונים ב- [YouTube](#) בשיתוף ערוץ מאיר עם כוכבי הילדים אסי וטוביה.

לפתיחת מוקד לימוד כקהילה או בית ספר למרצים: **ענבל הלל רכזת פרויקטים**
03-9250274 | טל. | inbalh@medison.co.il

תלמוד ישראלי

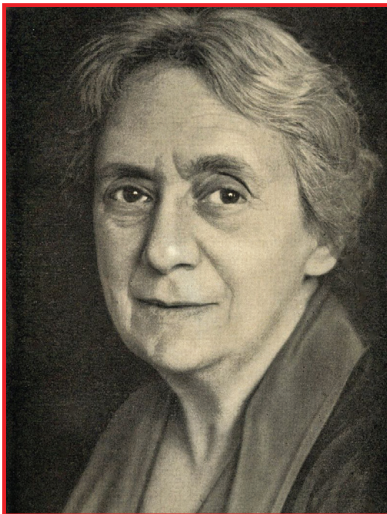
הדף היומי לילדים

👤 | מתולדותיו

הנרייטה סאלד

(תרכ"א-תש"ה, 1860-1945)

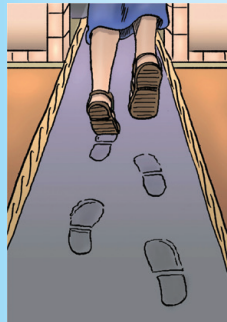
הנרייטה סאלד ז"ל הייתה מחנכת, עובדת סוציאלית, סופרת ופעילה ציונית, ממייסדות ארגון הנשים הציוניות "הדסה" ועמדה בראש ארגון "עליית הנוער". סאלד נולדה בכולטימור שבארצות הברית ועבדה כמורה, לאחר הפרעות ברוסיה נרתמה לעזור לפליטים היהודים שהגיעו לארה"ב ובהמשך הצטרפה לתנועה הציונית. **בשנת תרס"ט (1909) ביקרה בארץ והזדעזעה מהמצב הקשה של היישוב. בעקבות זאת הקימה את הסתדרות הנשים הציונית "הדסה", שנועדה לסייע ליישוב היהודי בארץ. בתר"פ (1920) עלתה לארץ והקימה רשת מרפאות רפואיות שהיוו את התשתית למערכת הרפואית בישראל.** החל משנת תרצ"ב (1932) עמדה בראש "עליית הנוער", והייתה אחראית לקליטת ילדים ונוער שעלו לארץ. על שמה נקראו יישובים, רחובות ומוסדות רבים.

דיוקן של הנרייטה סאלד, 1940
(אלכסנדר גגן - הספרייה הלאומית, אוסף שבדרון)

האדם השלישי שהיתה לו קפיצת הדרך הוא **אבישי בן צרויה**. פעם אחת נלכד דוד המלך ביד ישבי, אחיו של גלית, וישבי רצה להתעלל בו ולהרוג אותו. הדבר נודע לאבישי בן צרויה וכדרכו להציל את דוד היתה לו קפיצת הדרך והוא הגיע במהרה לארץ פלישתים.

📖 דף צ"ו: מדוע זכה נבוכדנאצר להיות מלך?

בתחילת דרכו היה נבוכדנאצר סופר המלך. באותם ימים חלה חזקיהו המלך ונטה למות, לאחר מכן הקב"ה הודיע לו שהוא מוסיף על חייו חמש עשרה שנה והוא לא ימות. **בעת שה' רפאהו הוא האריך את היום והשמש חזרה עשר שעות לאחור.** בככל מלך באותם ימים מרדך בלאדן, שהיה רגיל לאכול פחצות היום ואחר כך היה ישן שלוש שעות, ואז היה על משךרתי להעירו. אותו היום הוא התעורר וראה שהבוקר אור. כעס המלך על עבדיו ואמר: הנחתם לי לישון כל הלילה עד למחרת? אמרו לו: "לא, אלא היום חזר לאחוריו" והם סיפרו לו את מה שארע למלך חזקיהו. מלך בכל התפעל וצוה לשלוח לו מתנות ומכתב ברכה. נבוכדנאצר סופר המלך לא היה נוכח באותה שעה ומלא מקומו הוא שכתב את המכתב, וכן כתב: "שלום למלך חזקיהו, שלום לעיר ירושלים ושלום לאלוקים הגדול", והמכתב נשלח. כשחזר נבוכדנאצר נודע לו הדבר והוא טען, וכי ראוי להקדים את חזקיהו להקב"ה? אלא כך יש לכתוב: "שלום לאלוקים הגדול, שלום לעיר ירושלים, שלום למלך חזקיהו..." **פסע נבוכדנאצר ארבע פסיעות כדי לקרוא לשליח שיחזור כדי שהמכתב יוחלף. בזכות אותו פסיעות שפסע לכבוד הקב"ה הוא זכה למלוכה.**

📖 דף צ"ז: עיר האמת

התלמוד בדרך זה עוסק בשבח מידת האמת, ומספר **מעשה באנשי מקום שקיבלו על עצמם שבשום פנים ואופן לא ישקרו. אותו מקום נקרא "קושטא" - "אמת" בארמית.** בעקבות התנהגותם הזו זכו בני אותו מקום שאיש מהם לא נפטר לפני זמנו. פעם אחת הגיע לשם אדם שהתחתן עם בת המקום ונולדו לו שני בנים. יום אחד דפקה שכנה על דלת ביתו וביקשה את אשתו. מכיון שאותה שעה אשתו חפפה את ראשה, הוא חשב שאין זה דרך-ארץ לספר לשכנה מדוע אשתו אינה יכולה לגשת אליה, ולכן הוא שיקר ואמר: "היא איננה בבית". לאחר מכן מתו שני בניה של אותו אדם. באו אליו אנשי המקום ואמרו לו: "בבקשה עבור דירה למקום אחר, איננו רוצים שתביא את מלאך המוות לעירנו".

שאלת השבוע

התשובות לשאלות נמצאות בעלון זה.

1. לאילו שלושה אנשים היתה קפיצת הדרך?
2. בזכות מה זכה נבוכדנאצר להיות מלך?
3. מה קיבלו על עצמם אנשי העיר "קושטא"?

את התשובה יש לשלוח במייל לכתובת:
talmudisraeli@medison.co.il

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית*
והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם).
הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון

מה הקשר

1. אלכסנדר מוקדון	ניצח את המצרים במשפט
2. גביהא בן פסיסא	הציל את דוד המלך
3. יחזקאל הנביא	הפיץ את התרבות היוונית בעולם
4. שמעון בר כוכבא	היה סופר המלך
5. סנחריב	החיה מתים
6. אבישי בן צריה	צבאו הושמד בידי מלאך
7. מרדך בלאדן	הנהיג מרד נגד הרומאים
8. נבוכדנאצר	ציווה לשלוח מתנות למלך חזקיהו

70 שנה למדינת ישראל

1958/תשי"ח

חידון התנ"ך הראשון

חידון התנ"ך הראשון למבוגרים התקיים במסגרת החגיגות העשור למדינת ישראל. אלפי תושבים נרשמו אליו וניגשו לבחינות הקבלה, ומתוכם עלו המצטיינים לשלב החידון המחוזי, ולאחר מכן לחידון הארצי. בחידון הארצי זכה עמוס חכם, צעיר כבד לשון, שבמשל מצבו הכלכלי הקשה לא היתה לו אפילו חליפה משלו והוא נאלץ לשאול אחת מחבר. ראש הממשלה, בן גוריון, העניק לו את תואר חתן התנ"ך הארצי. בשלב הבא התקיים החידון הבינלאומי, בו השתתפו נציגים מרחבי העולם, ביניהם גם לא יהודים.

יצחק בן צבי, דוד בן-גוריון, יצחק נבון וטדי קולק בחידון התנ"ך הראשון, 1958 (לשכת העיתונות הממשלתית)

גם בחידון זה ניצח עמוס חכם ללא קושי, והפך לחתן התנ"ך הבינלאומי הראשון. הוא זכה לכבוד והערכה גדולים, ונחשב סמל לידענות.

דבר תורה לשולחן שבת

האם יש קשר בין הפסוק בפרשה שלנו: **"שֹׁפֵךְ דָּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ כִּי בְצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם"** לבין דברי חז"ל בתלמוד במסכת בבא מציעא: **"המלכין פני חבריה ברבים כאילו שופך דמים"**?

עונה על כך רבי ישראל מאיר הכהן מראדין "החפץ חיים", כי אדם המלכין פני חבריה ברבים - שופך את דמו של חברו בתוך גופו וגורם לדם שבפניו לרדת אל תוך גופו ופניו נהיו חיוורות. לכן שופך דמים זה לא רק במקרה שהדם נשפך מחוץ לגוף - אלא גם אם הדם נשפך בתוך הגוף כתוצאה מהעלבה - ופניו של אדם נהיות אדומות או לבנות. גם זה נקרא שפיכות דמים, וזה הפירוש - **"שֹׁפֵךְ דָּם הָאָדָם בָּאָדָם"** - גם אם שופך את הדם בתוך האדם - נקרא שופך דמים.

